Cursus Jesaja

(8) Jesaja 28:1–30:26

Driebergen, 11 april 2017

Willem J. Ouweneel

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 28:1–30:26

Jesaja 28:1–30:26

Gericht over Samaria & Jeruzalem, het werk van de landman, Jeruzalems uitredding > het Messiaanse rijk, afwijzing van het verbond met Egypte

Onderverdeeld:

I. Jes 28:1 – 29:8 (1e les)

II. Jes 29:9 – 30:26 (2e les)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Een vijfvoudig 'wee!'

***Hoi** ('wee!'): 5x over Israël, 1x over de vijand*

(1) 28:1 wee Efraïms dronkelappen!

(2) 29:1 wee de stad van David!

(3) 29:15 wee hun die hun plan voor de Here verbergen

(4) 30:1 wee hun (idem), nl. hun verbond met Egypte

Volgende keer: (5) 31:1 wee hun (idem)

(6) 33:1 wee de vijanden van Israël

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Indeling

Israëls zonden > verdrukkingen > Messiaanse rijk

(deel I) 28:1-6	> Messiaanse rijk: 28:5v
(deel II) 28:7–29:8	> Messiaanse rijk: 29:5-8
(deel III) 29:9-24	> Messiaanse rijk: 29:17-24
(deel IV) 30:1-26	> Messiaanse rijk: 30:18-26
(deel V) 30:27–32:8	> Messiaanse rijk: 32:1-8
(deel VI) 32:9–33:24	> Messiaanse rijk: 33:20-24
(deel VII) 34+35	> Messiaanse rijk: 35:1-10

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Deel I: *Jesaja 28:1-6*

Vs1 ‘kroon’ = (a) letterlijk (Kimchi), (b) hun koning (Ibn Ezra): de leiders zijn drinkebroers

Vs2v God verwekt een tegenstander: de koning van Assur (‘hagel, stormwind, vloedgolf’) > tegen Israël

Vs4 verslindt Israël als een rijpe vijg

Vs5v *bejom hahoe:* ‘op die dag’: God zélf zal de ‘kroon’ van zijn volk zijn: herstel & oordeel (Messiaanse rijk)

Vs6 God/Messias = rechter & strijder (2erlei oordeel)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Deel II: *Jesaja 28:7-10*

Jeruzalem niet moreel of politiek beter dan Samaria!

Vs7 ook de leiders van Jeruzalem immoreel, incl. priester & profeet: falen in handhaving van het ‘recht’

Vs8 ook gewone volk wentelt in eigen genoegens (orgiën, dronkenschap)

Vs9 zij spotten met Jesaja: ‘Wat wil hij ons leren? Denkt hij dat we baby’s zijn?’ (óf de profeet/de Here: ‘… het zijn slechts baby’s’)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 28:10

Vs10 2x *tsav latsav*, 2x *qav laqav*, 2x *z'êr sjam*: babytaal? dronkemanstaal? [wellicht niet vertalen]

Indien toch vertalen (zoals rabbi's & veel vertalers doen):

'gebod op gebod': de Torah stukje bij beetje (opnieuw) uitleggen aan het volk

'regel op regel': als het ware opnieuw leren schrijven

'hier wat, daar wat': over dit thema een beetje bijles en over dat thema (Kimchi)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 28:11-13

Vs11 Gods oordeel: binnenkort geen baby- of dronke-manstaal, maar de vreemde taal van Assur!

Vgl. toepassing in 1Ko 14:21: niet-verstane tongentaal is een veeg teken voor de ongelovigen (wél verstane tongentaal kan tot bekering leiden!)

Vs12 God had rust beloofd, maar het volk wilde niet horen

Vs13 nu zegt Gód : 2x *tsav latsav*, 2x *qav laqav*, 2x *z'êr sjam*…: imitatie van hun eigen taal? of Assurs taal?

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 28:14v

Vs14 de spottende leiders van de pro-Egypte-partij

Vs15 verbond met Egypte = met ‘dood & *sheol*’ (hun eigen overmoedige taal! vgl. Mt 12:27 Beëlzebul met Beëlzebul uitdrijven)

[vgl. Js 57:9 & eindtijd: verbond van beest (Romeinse Rijk) & valse profeet tegen ‘Assur’ = Gog]

‘[alles] wegspoelende gesel’: vgl. 8:7v

Vs15b uitdagend! (of Jesaja’s interpretatie?)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 28:16

Vs16 Gods antwoord op Juda's overmoed: *zijn man!*, nl. Hizkia (Kimchi) > Messias (Rasji)

'Steen': Rm 9:33; 10:11; 1Pt 2:6! vgl. Js 8:14; Ps 118:22 (Mt 21:42; Hd 4:11; Ef 2:20; 1Pt 2:7 [hier combin.!])

Gelovigen steunen niet op Assur of Egypte, maar op deze Steen: 'wie gelooft, hoeft zich nergens anders heen te haasten' (LXX: 'zal niet beschaamd worden'): vertrouw op het Davidische > Messiaanse koningschap!

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 28:17-20

Vs17a God vestigt *mitspat* en *tsedaqah* (hier: niet tegen de vijanden, maar tegen Israël gericht!)

Vs17b-19 als Assur Juda zal binnenvallen, wordt het verbond met Egypte te schande (God laat ze voelen wat het betekent dat ze niet op Hém vertrouwd hebben)

Vs20 misschien spreekwoordelijk (Kimchi): je krijgt het koud op een te kort bed & onder een te smalle deken (het bed stelt teleur net als het verbond met Egypte)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 28:21v

Vs21 vgl. Jz 10:12vv (Jozua) & 1Kr 14:11-16 (David); dáár gaf God wonderbare uitredding, híér het omgekeerde: God is hier tégen Israël gericht > 'vreemd' (= ongewoon) werk van God

Vs22 'spot niet': vgl. vs14 > anders ellende nog erger

'Verdelging, vastbeslotenheid': vgl. 10:22; Dn 9:26v; 11:36: wat God over Israël besloten heeft, zal zeker gebeuren [vs16: maar de getrouwen zijn veilig]

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 28:23-29

Parabel van het land: de wijze boer investeert (ploegen, eggen, zaaien, verzorgen) niet als doel op zich, maar om een oogst binnen te halen (vgl. 21:10)

Uit ervaring weet de boer precies wat hij met elk gewas moet doen (vs26 dit is wijsheid van Gódswege) > zo bepaalt God de geschiedenis van zijn volk

Vs29 laat maar aan de boer over hoe hij het land bebouwt – laat aan God over hoe hij Israëls geschiedenis bestuurt

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 29:1-5

29:1 ***2e 'Wee':*** Ariël = 'Leeuw van God' (Targoem) óf 'Vuurhaard van God' (vgl. Ez 43:16, altaar!)

Davids oorspr. offer (2Sm 24:18-24) > nu holle eredienst: 'ga er maar mee door – maar *Ik* breng oordeel' (vs2)

Vs3 God zélf (met Sanherib) is het die de stad belegert!

Vs4 piepen/mompelen als een dodenbezweerder (8:19)

Vs5 Gods onverwachtse uitredding (Js 37:36-38 Engel des Heren in de nacht)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 29:6-8

Zo ook in de eindtijd: vgl. 30:30; 31:4v [eindvervulling in de Messias, want zie 32:1-8!]

Vs6 typisch eindtijd! vgl. bijv. Zc 14:4v aardbeving

Vs7v niet slechts Assur, maar 2x een ‘menigte van alle volken’ tegen Sion! > eindtijd

Vs7 ‘als een droom’, zo snel gaat het voorbij

Vs8 teleurstelling na het ontwaken uit een droom

Einde 1e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Deel III: *Jesaja 29:9-13*

Vs9 Jesaja waarschuwt het verblinde & verwarde volk

Vs10 oordeel van verharding (vgl. 6:10; Rm 11:8); altijd *gevolg* van rebellie tegen God (niet andersom!)

Zelfs de profeten & zieners ‘zien’ niet & (vs11) verstaan Jesaja’s boodschap niet (‘verzegeld’: vgl. Dn 12; Op 5)

Vs13 vgl. Mt 15:8v; *valse* godsdienst = óf afgoderij, óf ware godsdienst puur uiterlijk-formeel

Vs13c ‘gebod van mensen’: Tt 1:14; vgl. Ko 2:8

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 29:14-16

Vs14 vgl. 28:21: het oordeel tegen Gods eigen volk is ‘vreemd’, ‘wonderlijk’ (maar ook pos.: vs17-19!)

Zelfs de ‘wijsten’ zullen beschaamd worden: 1Ko 1:19

Vs15 ***3e ‘Wee!’:*** ‘verborgen plan’: heimelijk verbond met Egypte (30:1; 31:1vv; 36:9)

Vs16 vgl. Rm 9:20: wil de mens met zijn plannetjes soms slimmer zijn dan God? Is de pot gelijk aan de boetseerder? *God* kan hén veranderen, niet andersom (Kimchi)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 29:17-22a

Vs17 weer vooruitgrijpen naar het Messiaanse rijk (on-danks de afstand in tijd): vgl. 32:15; ‘korte tijd’: 2Pt 3:8

Vs18 t.o. vs9-12; vgl. 32:3; *bejom hahoe*, ‘op die dag’

Vs19 sociaal óf geestelijk nederigsten?

Vs20 ‘geweldenaar, spotter’ enk.! vgl. 11:4! (Antichrist?)

Vs21 de valse profeten & valse rechters

Vs22 Abraham ‘bevrijd’: uit de afgoderij van Ur (Rasji: Nimrod had hem in de vurige oven geworpen!)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 29:22b-24

Vs22 ‘nu’ = in de glorieuze toekomst (vgl. Jh 17:5)

22-24 Israëls schande (zijn zonde én Gods oordelen) weggenomen: opnieuw de ‘Heilige Jakobs’ dienen (Jakob = Israël, maar ook altijd herinnering aan persóón Jakob vóórdat hij ‘Israël’ werd; vgl. Ps 146:5)

Vs23 ‘heiligen’, ‘ontzag’: vgl. 8:13

Vs24 ware kennis = kennis van de Torah! (Ibn Ezra, Kimchi); vgl. Hs 4:1,6,14; voor ons: OT én NT

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Deel IV: *Jesaja 30:1v*

Vs1 ***4e 'Wee!':*** 'plan': verbond met Egypte tégen Assur (29:15; 31:1; 36:6,9)

Menselijk: 'niet uit mijn Geest' (vgl. 42:1; 44:3; 59:21)

Abarbanel: de Geest zoals die uit de Torah spreekt; vgl. bijv. Ex 13:17; Nm 14:3v; Dt 17:6 (vgl. hedendaagse discussie over verhouding Woord < > Geest!)

Principe: Rm 14:23 ('uit geloof')!

Vs2 vgl. Jz 9:14 (vgl. 'gezond verstand gebruiken')

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 30:3-6

Vs3 het plan zal jammerlijk falen

Vs4v Farao zal Juda's gezanten (in Egyptische steden: Zoan, Hanes) ontvangen & hun hulp beloven, maar het wordt een en al schande & teleurstelling

Vs6 wonderlijk 'opschrift': ingelast liedje? (poëtisch: zelfs 'vliegende draak' [*seraf*, vgl. 6:2] bedacht!)

Juda's gezanten trekken door de Negev met rijke geschenken voor de nutteloze Farao

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Js 30:7

Vs7 alles voor niets! ‘Stilzittende Rahab’ > Egypte verroert zich niet: laat zich niet bewegen tot hulp aan Juda

Rahab (niet verwarren met Rachab) =

(a) Egypte: Ps 87:4

(b) engelvorst van Egypte: Js 51:9

(c) meer algemeen: geestelijke chaosmacht (Jb 9:13; 26:12; Ps 89:11) (vgl. Js 27:1; Jb 40:20; Ps 74:14; 104:26: *Leviatan*; Jb 40:10 *Behemot*)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 30:8-14

Vs8 in bijzijn van getuigen schrijft Jesaja alles op een ‘tablet’ (voor direct gebruik) & tekent het op in een boekrol voor de toekomst (vgl. 8:1; Hk 2:2)

Vs9-11 nodig vanwege hardnekkigheid van Gods onge-hoorzame ‘kinderen’: willen Torah noch profeten horen, alleen prettige dingen! (zo thans vaak: 2Tm 4:3v)

Vs12-14 vanwege valse hoop op Egypte zal hun ‘stut’ om-vallen, hun ‘kruik’ in kleine stukjes breken (vgl. 36:6)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 30:15v

Vs15 vgl. 7:4a ‘stil’ = ga niet naar Egypte, wacht rustig op de Here & zijn verlossing: dáárin ligt je kracht (Rasji)

Is geen pleidooi voor passiviteit (vgl. Jz 7:10); algemene regel: *doen wat je zelf kunt, aan God overlaten wat je niet zelf kunt!*

Slot van vs15: vgl. Lk 13:34 ‘jullie wilden niet’

Vs16 vertrouw maar niet op jullie paarden (vgl. Ps 147:10); alg.: jullie militaire kracht

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 30:17

Vs17 verwarde vlucht > ballingschap (Babel!): er blijft slechts een paal & banier op een berg over

Jesaja ziet diverse gebeurtenissen in elkaars directe verlengde, ook al liggen ze ver uiteen:

(a) het beleg van Jeruzalem door Sanherib (géén inname)

(b) het beleg van de stad onder Nebukadnezar (wél inname & zelfs ballingschap)

(c) toekomstig beleg > Messiaanse rijk (vgl. Zc 14)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 30:18-20a

Vs18 Messiaanse heilsbeloften! ‘Genade, ontferming’, *recht* doen aan hen die op Hem wachten (vgl. vs15) (vertrouwen = verwachten)

Vs19 God ‘wacht’ ook op zijn volk: éérst moeten zij leren tot Hem om hulp & genade te roepen! (vgl. 18:4; 57:11)

Twee kanten: initiatief van God < > initiatief van de mens

Vs20a vgl. 1Kn 22:27 (‘gevangenisdieet’, zoals Juda het tijdens het beleg kende)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 30:20b

Vs20b ‘uw Leraar’ (enk.!): *moré*, van de stam *j-r-h*, ‘onderwijzen’, waarvan ook *torah* is afgeleid

(a) Rasji: leraar = God die door Torah & profeten zijn volk onderwijst

(b) Kimchi, Ibn Ezra: lees ‘leraars’: Hizkia & de geestelijke leiders blijven bij het volk

(c) als eindtijdelijk type: de Messias; vgl. Jl 2:23 ‘Leraar der gerechtigheid’!

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 30:21-24

Vs21 de ‘Leraar’ gaat achter hen om hen door zijn Woord & Geest op de rechte weg te houden (vgl. Dt 18:15-18)

(vgl. het beeld van de herder die *voorop* gaat & de gids die *naast* je gaat)

Vs22 alle sporen van afgoderij weggedaan

Vs23a zegen op landbouw (Mi 4:4; 1Kn 4:25)

Vs23b zegen van het vee (vgl. Dt 28:1-6)

Vs24 goed veevoer

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 30:25v

Vs25a waterstromen, zelfs op de bergen

‘Paradijselijk’ (vgl. Js 51:3 ‘Eden’ [Ez 36:35]): planten-groei (voedsel) & waterstromen (zie Dt 8:7-9!)

Vs25b de ‘grote slachting’ die over Gods vijanden komt (Sanherib > eindtijd: draak, Gog, Edom enz.)

‘De torens’: de vijandelijke machten (Assur > eindtijd)

[op 11-9-2001 toegepast op de *Twin towers*… – voorbeeld van ‘atomistisch’ schriftgebruik]

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 30:26

Vs26 metaforisch voor Hizkia's tijd, vandaar verwijzend naar de Messiaanse tijd

Rasji: 's nachts zoveel licht als op een dag; overdag zoveel licht als anders in een hele week

Contrast: verduistering: 13:10; 24:23 (Jl 2:10,31; 3:15; Mt 24:29; Op 6:12; 8:12)

Indien letterlijk: de hele aarde zou verteren; metaforisch, want zie 60:19v (vgl. Op 21:23): *God is Israëls Licht*

Einde 2e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017